

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

ЗБІРКА ТЕЗ ТА СТАТТЕЙ
науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

ПОЛТАВА
19-20 жовтня 2023 року

В ході встановлення стоматологічного статусу у пацієнтів старшої вікової групи були виявлені ті чи інші патології зубощелепної системи (ЗЩС) у 100% обстежуваних. Найпоширенішими з них стали карієс та його ускладнення - 39%, захворювання пародонту та слизової оболонки порожнини рота - 27%, а також часткова – 28% або повна – 6% втрата зубів.

Серед захворювань серцево-судинної системи було виявлено: ішемічну хворобу серця та хронічну серцеву недостатність.

У студентів було виявлено значно менше патології ЗЩС, із них найпоширенішими були карієс та його ускладнення.

Хворі з серцево-судинною патологією мають високу інтенсивність карієсу та хвороб пародонта. Індекс КПВ у них в середньому в два рази вище, ніж у осіб без супутньої патології. В структурі захворювань пародонта частіше всього зустрічається періодонтит. У досліджуваних хворих, як правило, відсутня раціональна гігієна порожнини рота і спостерігається висока потреба в комплексному стоматологічному лікуванні.

**Донець І.М., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Рябушко О.Б., Клепець О.В.,
Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О.,
Григоренко А.С., Кінаш О.В.**

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава, Україна

ДИНАМІКА ЗМІН МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ БРОНХОАСОЦІЙОВАНОЇ ЛІМФОЇДНОЇ ТКАНИНИ ЛЕГЕНЬ ЩУРІВ ПРИ ВИКОРИСТАННІ КОМПЛЕКСУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК

Згідно із сучасними науковими досягненнями на даний час ураження легень вважаються, як такі, що зазнають агресивної дії, внаслідок чого розвиваються порушення в системі мікроциркуляторного русла та пошкодження паренхіми органу, що відображається у розвитку інтерстиційного та альвеолярного набряку, у розвитку якого вагому роль відіграє бронхоасоційована лімфоїдна тканина, яка найчастіше виявляється у передніх, ніж у задніх частках легень, та знаходиться під епітелієм бронхів, де вона розташована поруч з артеріолами.

Основна функція бронхоасоційованої лімфоїдної тканини полягає у захваті антигенів, потрапляючих в легені та у виробленні місцевого імунітету на той чи інший антиген. На даний час особливістю сучасних харчових технологій є використання у виготовленні продуктів харчових добавок, що викликає значні суперечки в основному через відсутність ґрунтовних досліджень щодо їх впливу на організм людини, особливо в умовах їх поєднаної дії. При аналізі вмісту

харчових добавок у продуктах закордонного та вітчизняного виробництва встановлено, що найбільш розповсюдженими є глютамат натрію, нітриту натрію та Понсо 4R.

Таким чином, детальне опрацювання всіх доступних наукових джерел дозволяє стверджувати, що дослідження впливу комплексу харчових добавок на органи дихальної системи досить обмежене і потребує подальшого ґрунтовного вивчення.

Метою роботи було встановити динаміку змін морфометричних показників лінійного розміру бронхоасоційованої лімфоїдної тканини при комплексній дії харчових добавок – глютамату натрію, нітриту натрію та Понсо -4R.

Бронхоасоційованої легенева лімфоїдна тканина розташована, у переважній більшості у стінці малих бронхів та бронхіол, була утворена лімфоцитами та лімфобластами, які можуть розміщуватись дифузно, або у вигляді скупчень з формуванням лімфоїдних фолікулів. Вживання комплексу харчових добавок призвело до змін морфометричних показників лінійного розміру протягом експерименту, що виражалось достовірним збільшенням його середніх значень на 73,55 % на 1- й тиждень експерименту, та, навпаки, зменшенням на 41,95 % на 12- й тиждень, відносно показників контрольної групи тварин ($p < 0,05$). Дані зміни відображали зміну морфофункціонального стану бронхоасоційованої лімфоїдної тканини, які були викликані перш за все процесом диференціювання клітин лімфоїдного ряду, що пов'язані з формуванням реактивних центрів вторинних фолікулів та загальною реакцією на дію складових комплексу глютамату натрію, нітриту натрію та Понсо 4R. Викликане явище неспецифічного запалення та набряку, та підтверджується даними раніше проведених досліджень, що до впливу харчових добавок на тканини організму безпосередньо.

Отже комплексна дія харчових добавок, призводить до пошкодження епітелію слизової оболонки бронхів, що запускає процес формування неспецифічного запалення, внаслідок дії альтеративного фактору, та призводить до зміни морфофункціонального складу бронхоасоційованої лімфоїдної тканини, з послідуєчим формуванням вторинних фолікулів. Відновно- пристосувальні механізми не призводять до повної стабілізації морфометричних показників компонентів бронхоасоційованої лімфоїдної тканини, внаслідок тривалої та постійної дії складових комплексу харчових добавок.

**Донець І.М., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Рябушко О.Б., Клепець О.В.,
Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О.,
Григоренко А.С., Кінаш О.В.**

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КЛІТИННОГО СТАНУ БРОНХОАСОЦІЙОВАНОЇ ЛІМФОЇДНОЇ ТКАНИНИ ЩУРІВ ПРИ ДІЇ КОМПЛЕКСУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК

Основна функція бронхоасоційованої лімфоїдної тканини полягає у захваті антигенів, потрапляючих в легені та у виробленні місцевого імунітету на той чи інший антиген.

Метою роботи було встановити динаміку змін кількісних показників клітинного представництва в нормі та при комплексній дії харчових добавок – глютамату натрію, нітриту натрію та Понсо -4R.

Робота проведена на 84 статевозрілих щурах-самцях. Щурам експериментальної групи, за умов вільного доступу до води вводили 0,6 мг/кг нітриту натрію, глютамат натрію в дозі 20 мг/кг, та в дозі 5 мг/кг Понсо 4R в 0,5 мл дистильованої води 1раз на добу перорально, при чому, дози харчових добавок, були вдвічі меншими за допустиму норму. Тварин виводили з експерименту через 1, 4, 8, 12 та 16 тижнів. Зрізи після забарвлення гематоксиліном та еозином вивчали в світловому мікроскопі. За допомогою цифрового мікроскопу з цифровою мікрофотонасадкою Levenhuk D740T адаптованими для даних досліджень програмами, було проведене мікрофотографування та морфометричне дослідження.

Бронхоасоційована легенева лімфоїдна тканина розташована, у переважній більшості у стінці малих бронхів та бронхіол, була утворена лімфоцитами та лімфобластами, які були розміщені дифузно, або у вигляді скупчень з формуванням лімфоїдних фолікулів. Окрім лімфоцитів зустрічались плазматичні клітини та макрофаги, строма була утворена ретикулярними клітинами. Вживання комплексу харчових добавок відобразало зміни морфофункціонального стану бронхоасоційованої лімфоїдної тканини, які були викликані перш за все процесом диференціювання клітин лімфоїдного ряду, пов'язані з формуванням реактивних центрів вторинних фолікулів та загальною реакцією на дію складових комплексу харчових добавок, викликаючи явище неспецифічного запалення та набряку і відобразало процес антиген-залежного диференціювання імунних клітин, що підтверджувалось збільшенням кількості лімфоцитів на фоні зниження плазматичних клітин і навпаки, за рахунок

Ваценко А.В., Єрошенко Г.А., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Рябушко О.Б., Клепець О.В., Кінаш О.В., Шевченко К.В., Григоренко А.С., Донець І.М.	28
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ Виженко Є.Є., Курєдова В.Д.	30
СТАН ТКАНИН ПАРОДОНТУ В ОРТОДОНТИЧНИХ ПАЦІЄНТІВ Галич Л.Б., Виженко Є.Є., Курєдова В.Д.	32
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ОРТОДОНТІЇ В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО СТАНУ Герасименко Л. О., Ісаков Р.І.	33
ПСИХОСОЦІАЛЬНА ДЕЗАДАПТАЦІЯ, ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПОРУШЕННЯ ПАРАМЕТРІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ Годуадзе Г.Н., Пелипенко О.В.	35
РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ У ПЛАНУВАННІ ОПЕРАТИВНИХ ВТРУЧАНЬ ПРИ ВНУТРІШНЬОСУГЛОБОВИХ ПЕРЕЛОМАХ П'ЯТКОВОЇ КІСТКИ Григоренко А.С., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Лисаченко О.Д., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Рябушко О.Б., Передерій Н.О.	37
УЛЬТРАСТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА КЛІТИН ДИФУЗНОЇ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ У СТІНЦІ 12-ПАЛОЇ КИШКИ ПІД ВПЛИВОМ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК Гринь В.Г., Костиленко Ю.П., Рябушко М.М.	39
ІМУНОГІСТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРУПОВИХ ЛІМФОЇДНИХ ВУЗЛИКІВ ЩУРІВ ПІСЛЯ ВВЕДЕННЯ АНТИБІОТИКУ Гулієва М.Х., Гасімов Е.М.	40
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОЗОНОТЕРАПІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ ГЕРПЕТИЧНОГО УВЕЇТУ Деміденкова Г. Г., Демченко К. І., Боголюб М. А., Левков А. А.	42
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ Дерев'янюк Т.В., Звягольська І.М.	44
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ПОДОРОЖУЧОЇ ЛЮДИНИ Дігтяр Н.І., Герасименко Н.Д., Лавренко А.В., Авраменко Я.М.	46
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗМІН В РОТОВІЙ ПОРОЖНИНІ З ЗАХВОРЮВАННЯМИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ Донець І.М., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Рябушко О.Б., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Григоренко А.С., Кінаш О.В.	47
ДИНАМІКА ЗМІН МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ БРОНХОАСОЦІЙОВАНОЇ ЛІМФОЇДНОЇ ТКАНИНИ ЛЕГЕНЬ ЩУРІВ ПРИ ВИКОРИСТАННІ КОМПЛЕКСУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК	